տեսակ գործ տևողական համարձակ, կարո՞ղ է նա տարաց տարի գո-յութիւն ունենալ, կամ՝ մի ան-գամ՝ մի տարի աշխատելուց յետոյ, պէտք է համարել միմիայն ժա-մանակաւոր մի գործ....

Մենք կարծում ենք, որ Թէ-քան էլ աշխատութիւն ունենայ մնա-նաւոր Թիֆլիսականը, նա, այնուա-մենայնիւ, ժամանակաւոր մի գործ կը լինի։

Բայց որպէս զի գործը լինի ոչ ժամանակաւոր, այլ հաստատ և տևողական, պէտք է կազմել մի հաստատ մասնաւորով, կամ մի ընկերութիւն, Բագուի «Մար-դասիրական» ընկերութեան պէս, բայց աւելի լայն, ընդարձակ պրո-գրամայով, որ իրան նպատակ կը դնի, հաստատ հիմնական դրամա-գլուխ կազմելուց յետոյ, մի կող-մից այդ հիմնական դրամագլխի տոկոսներով հայերի լուսաւորու-թեան գործին օգնել, իսկ միւս կողմից նոյն նպատակին ձգտող անդադար աւելացնել իր շրջական դրամագլուխը իր ձեռքերով կող-մից զանազան պարահանդէսների, ներկայացումների, համերգների, ու-քերթի, խնջոյքների, դասախօսու-թիւնների, գրական երեկոների և տոմսախաղութիւնների միջոցով։

Եթէ Բաքուայում հաստատ-ված Բագուի «Մարդասիրական» ընկերութիւնը իրաւունք ունի այդ բոլոր միջոցներով գործել յօգուտ հայոց աղքատութեան (առանց դաւանութիւնների խտրութեան) ռուսաց պետութեան սահմաննե-րում,—ինչո՞ւ որ մենք չաշխատենք նոյնանման մի ընկերութիւն Թիֆ-լիսում կազմել, բայց աւելի ըն-դարձակ պրոգրամայով, այնպէս որ կարողանայ հայ ժողովրդի լուսաւորութեան մասին հոգալ թէ ռուսաց պետութեան սահ-մաններում և թէ պետութենից դուրս։

Բացի դրամական օգնութենից, այդ տեսակ ընկերութիւն կարող էր և բարոյապէս օգնել Կ. Պօլսի ընկերութիւններին։

Նորերում «Պատգամաւորաց-Արևելեան» ընկերութեան պատ-ւելի ներկայացուցիչ պ. Հաւնա-զար, գրել է մեզ խնդրելով որ հարկաւոր ժամանակ մասնացից անենք այն անձինքները, որոնք հա-մաձայնեն ընկերութեան ձեռ-քով Հայաստանում նոր հիմնած դպրոցների մէջ ուսուցիչների պաշ-տօններ վարելու։ Գուցէ այդ մեզ կաջողուի, բայց գուցէ և ոչ։

Այդ տեսակ բանն էր, ինչպէս և փոքրի շարունակ հասարակ, խոսպէս մի խնդրութեան գործ չէ. ատեցինէր աշխարհը նոյն-պէս մի ընկերութեան գործ պէտք է լինէր։

Վերջապէս եթէ մենք համա-կրում ենք այն մտքին, որ Կ. Պօլսի բոլոր ընկերութիւնները միանալով, այսօր թէ վաղը կը կազմեն մի մեծ, ընդհանուր, հա-կայական հայոց ընկերութիւն, որ պէտք է լուսաւորութիւն տարէ Հայաստանում,—դորան համահա-ւասար պէտք է համակրենք և այն մտքին որ կազմէ մի ընկե-րութիւն Թիֆլիսում, որ Կ. Պօլ-սի ընկերութեան օգնական, նրա աջակից կը լինի, որ կոչուէ նրան թէ նիւթապէս և թէ բարոյա-պէս։

Նա մեր կարծիքով այդ տեսակ ընկերութեան կազմելու համար առջէն հիմնական դրամագլուխ կայ Թիֆլիսում. դա է պատե-րազմի ժամանակ հայ գաղթա-կաններին համար կազմված ընկե-րութեան գումարի մնացորդը, որ դեռ եւս մի բաւական մեծ գու-մար է կազմում։

Մինչ մենք հանդիսատես և ան-տարբեր կեցուած կը սպասենք որ Կ. Պօլսի ընկերութիւնները միա-նան, իսկ Թիֆլիսը ոչինչ չենք անի, որ պատրաստենք այն ընկերու-թեանն օգնելու։

Եթէ գոյք ամենայն համակրում էք այն մտքին որ Կ. Պօլսում կազմէ մի ապագայի հսկայական հայոց ընկերութիւն,—պէտք է համակրել և այն մտքին, որ Թիֆլիսում այդ ընկերութեան հետ միասին յարակցութեան գործի մէջ ծառայութեան կը լինէր մեր մասնաւոր ջերմեռանդ աճողի մի հաստատ, տևողական, պաշ-տօնական հայոց ընկերութեան ձեռքը։

Դ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԽԱԼԱ-ՔԱԼԱՔԻՑ

10 սեպտեմբերի

Անցեալն 115 ... [illegible]

[illegible] ... 3260 ... [illegible] ... 150 ... [illegible]

Համադասպեան

ՆԱՄԱԿ ԱԽԱԼՑԽԱՅԻՑ

12 սեպտեմբերի

[illegible] ... 20,000 ... [illegible]

[illegible]

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

[illegible]

(M. A. Morrison) [illegible] (Dr. Moon) [illegible]

«Голосъ» [illegible] 112 [illegible] 66 [illegible] 40 [illegible] 77 [illegible] 49 [illegible] 26 [illegible]

«Русскій Курьеръ» [illegible]

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՍԻՍ» [illegible]

[illegible] 300 [illegible]

[illegible] 18 [illegible] 300 [illegible]

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

«Моск. Вѣд.» [illegible]

[illegible]

[illegible]

«ՄՇԱԿԻ» ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 24 օգոստոսի: «Петерб. Вѣдом.» [illegible]

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 24 օգոստոսի: [illegible] 5% [illegible] 94 ր. 62½ կ., [illegible] 93 ր. 87 կ., [illegible] 93 ր. 75½ կ., [illegible] 93 ր. 75½ կ., [illegible] 5% [illegible] 230 ր., [illegible] 232 ր. 50 կ., [illegible] 92 ր., [illegible] 92 ր., [illegible] 7 ր. 73 կ. [illegible] 1 [illegible] 25,37 [illegible]

Խմբագիր-հրատարակիչ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ